

Aan Verenigde Vergadering

**RAPPORT KWIJTSCHELDINGSBELEID VAN DE REKENINGCOMMISSIE EN
COLLEGEREACTIE OP HET RAPPORT**

Gevraagd besluit Verenigde Vergadering 19-02-2015

- I. Kennis te nemen van het door het COELO opgestelde onderzoeksrapport "Kwijtscheldingsbeleid Hoogheemraadschap Delfland" met het daarbij gevoegde bevindingenverslag van de rekeningcommissie en de reactie van het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland op het rapport;
- II. Het rapport ter kennis van de Unie van Waterschappen te brengen.

Besluit Verenigde Vergadering 19-02-2015

Voorstel Commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering 03-02-2015

De verenigde vergadering te adviseren:

1. het huidige beleid op het gebied van kwijtschelding, zoals is vastgelegd in de 'Kwijtscheldingsregeling Delfland 2013', niet te wijzigen;
2. bij de Unie van Waterschappen aandacht te vragen voor de grote verschillen tussen de waterschappen in de mate van inkomstenderving als gevolg van kwijtschelding.

Advies Commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering 03-02-2015

Reactie D&H op rapport Kwijtscheldingsbeleid**1. Probleemstelling – context**

De huidige 'Kwijtscheldingsregeling Delfland 2013' is vastgesteld in de verenigde vergadering van 29 november 2012. Dit besluit betrof een beperkte wijziging van eerder vastgesteld beleid vanaf 2007. In de afgelopen jaren is door de VV de wens geuit om het kwijtscheldingsbeleid bij Delfland ter discussie te stellen.

In opdracht van de rekeningcommissie van Delfland is in de afgelopen maanden hierover onderzoek uitgevoerd door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Het onderzoek moest antwoord geven op de vraag of het huidige kwijtscheldingsbeleid doelmatig is en welke aanbevelingen eventueel mogelijk zijn om te komen tot een doelmatiger kwijtscheldingsbeleid. De bevindingen zijn vastgelegd in bijgevoegd onderzoeksrapport 'Kwijtscheldingsbeleid Hoogheemraadschap van Delfland'.

2. Beoogd effect

Het geven van een reactie door het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden op de conclusies van het onderzoek naar de doelmatigheid van het kwijtscheldingsbeleid.

3. Kernboodschap

Het huidige beleid van Delfland op het gebied van kwijtschelding dateert uit 2007. De rekeningcommissie van Delfland heeft het bureau COELO opdracht gegeven te onderzoeken of dit beleid doelmatig is en welke aanbevelingen gedaan kunnen worden om te komen tot een doelmatiger beleid. Het rapport geeft geen aanleiding om te komen tot een wijziging van het thans gevoerde beleid.

4. Historie - eerdere besluitvorming

- 1a. In de verenigde vergadering van 23 november 2006, kenmerk 606765, is de 'Kwijtscheldingsregeling Delfland 2007' vastgesteld.
- 1b. Als gevolg van nieuwe ontwikkelingen (wetgeving, verruiming met kleine zelfstandigen, kosten kinderopvang) is deze regeling nadien op enkele onderdelen aangepast en als zodanig vastgesteld in de verenigde vergadering van 28 juni 2012, kenmerk 998641, ('Kwijtscheldingsregeling Delfland 2012') en 29 november 2012, kenmerk 998641 ('Kwijtscheldingsregeling Delfland 2013').
2. In het coalitieakkoord van het huidige bestuur (gekozen eind 2008) is bepaald dat 'het kwijtscheldingsbeleid uit 2007 blijft zoals het is, de komende bestuursperiode wordt hier niet aan getornd'.
3. In een brief van D&H van 14 mei 2012 is de verenigde vergadering geïnformeerd over de conclusies en aanbevelingen van de ad-hoc werkgroep van de Unie van Waterschappen over het te voeren kwijtscheldingsbeleid.

5. Regelgeving en Beleid

Vanaf 2007 hanteert Delfland een kwijtscheldingsnorm van 100% van de bijstandsnorm (daarvoor 90%). Dit betekent dat een huishouden met een inkomen op bijstandsniveau en zonder vermogen in aanmerking komt voor kwijtschelding van de heffing van de watersysteemheffing (deel ingezetenen) en de zuiveringsheffing. Deze norm wordt landelijk, zowel bij gemeenten als waterschappen, in hoge mate toegepast.

6. Financiën

Indien de verenigde vergadering besluit tot voortzetting van het huidige kwijtscheldingsbeleid dan zijn er geen financiële consequenties.

7. Duurzaamheid

N.v.t.

8. Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

N.v.t.

11. Communicatie (in- en extern)

Bij het opleggen van de aanslagen en op de website van de Regionale Belasting Groep wordt melding gemaakt van de mogelijkheid tot het aanvragen van kwijtschelding.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Op basis van periodiek door de waterschappen aan te leveren gegevens doet de Unie van Waterschappen onderzoek naar ontwikkelingen op het gebied van kwijtschelding.

13. Bevoegd orgaan

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden is op grond van artikel 84 lid 2 Waterschapswet bevoegd besluiten van de VV voor te bereiden.

De verenigde vergadering is op grond van artikel 77 Waterschapswet bevoegd om de kwijtscheldingsregeling vast te stellen.

14. Toelichting

Huidig kwijtscheldingsbeleid

In 2006 is in meerdere bijeenkomsten van de verenigde vergadering van gedachten gewisseld over het te voeren kwijtscheldingsbeleid van Delfland. In de VV van 23 november 2006 is besloten om vanaf 2007 de kwijtscheldingsnorm te verhogen van 90% naar 100% van de bijstandsnorm. Tussen dit besluit en 2014 is weinig veranderd aan het kwijtscheldingsbeleid. De regeling is in 2012 gewijzigd door de bovengrenzen voor toepassing van de kwijtscheldingsnormen voor 65-plusers te baseren op de toepasselijke bovengrenzen van de 100% netto AOW-bedragen. Hiermee werd voorkomen dat AOW'ers hun kwijtschelding onbedoeld kwijtraakten.

De regeling is in 2013 verruimd door:

1. ook ZZP'ers in aanmerking te laten komen voor kwijtschelding;
2. de kosten van kinderopvang mee te nemen bij de berekening of iemand voor kwijtschelding in aanmerking komt.

Op basis van het coalitieakkoord was het in deze periode niet mogelijk om over te stappen op een krasser kwijtscheldingsbeleid.

Inmiddels hanteert nagenoeg elk waterschap een norm van 100% (één waterschap 95%).

De gemeenten binnen Delfland hanteren eveneens deze norm (in één gemeente is gedeeltelijke kwijtschelding mogelijk). Op kleinere punten zijn er wel verschillen: Delfland heeft alle verruimingsmaatregelen toegepast met betrekking tot ZZP'ers, kosten kinderopvang en AOW'ers terwijl inliggende gemeenten en omliggende waterschappen hier in verschillende mate gebruik van hebben gemaakt.

Effect huidig kwijtscheldingsbeleid op belastingopbrengsten

Kwijtschelding leidt tot inkomstenderving. In Delfland is in 2014 6,8% van de opbrengst uit de watersysteem- en zuiveringsheffing nodig om deze inkomstenderving te compenseren. In verhouding tot andere waterschappen kent Delfland veel huishoudens met een laag inkomen die in aanmerking komen voor kwijtschelding (circa 50.000 huishoudens; dit is 10% van alle huishoudens). De overige belastingbetalers in Delfland betalen daarom relatief veel voor de kwijtschelding van deze aanslagen.

Mogelijkheden tot aanpassing kwijscheldingsbeleid

Delfland kan kwijschelding verlenen, maar dit is geen verplichting. Ook kan de verenigde vergadering besluiten de aanslag gedeeltelijk kwijt te schelden. In het rapport van de Unie van Waterschappen over kwijschelding uit 2012 worden zowel argumenten vóór als tegen aanpassing van het kwijscheldingsbeleid genoemd (zie Conclusies op pagina 75 van het COELO-rapport).

Als Delfland de kwijscheldingsnorm verlaagt zal het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor kwijschelding aanzienlijk dalen. Als de inliggende gemeenten en omliggende waterschappen hierin niet meegaan, zal dit lastig uit te leggen zijn. Ook de kosten van het heffen en innen van de belastingaanslagen zouden sterk stijgen. Het zou leiden tot negatieve media aandacht en extra bezwaren. Dezelfde argumenten gelden als wordt besloten tot gedeeltelijke kwijschelding.

Bij verlaging van de kwijscheldingsnorm daalt het kwijt te schelden bedrag. Hiertegenover staat naar verwachting een stijging van het bedrag voor oninbaar. Bij de berekeningen is uitgegaan van een stijging van 15% van het bedrag waarmee de inkomstenderving als gevolg van kwijschelding daalt. In het rapport wordt benadrukt dat genoemd percentage niet meer dan een ruwe aanname is, gebaseerd op door het COELO uitgevoerde regressie analyses van door de waterschappen aan de Unie verstrekte cijfers over kwijschelding en oninbaarheid.

Onderzocht is de vraag of alleen de kwijschelding op de zuiveringsheffing kan worden afgeschaft met als argument dat een AWZI is aan te merken als een nutsvoorziening, analoog aan de drinkwatervoorziening (voor dit laatste wordt immers geen kwijschelding verleend). Het rapport noemt argumenten (pagina 59) waarom deze vergelijking niet op gaat. Daarnaast zouden de hiervoor genoemde bezwaren blijven gelden (afwijkend beleid).

Overige maatregelen tot beperking kwijschelding

Door de RBG en het Inlichtingenbureau worden verzoeken om kwijschelding zorgvuldig beoordeeld. Het aantal onterecht verleende kwijscheldingen lijkt zeer beperkt te zijn.

De kosten van de watersysteemheffing kunnen anders worden verdeeld:

- 1) Het bedrag aan kwijschelding is bij Delfland mede zo hoog door de hoge kosten van het watersysteembeheer en het kostenaandeel van 57% van de ingezetenen (huishoudens) daarin. Alleen voor de ingezetenenheffing kan kwijschelding worden aangevraagd en niet voor de overige categorieën gebouwd, ongebouwd en natuur. Als het kostenaandeel van ingezetenen lager zou zijn, dan daalt het tarief en daarmee de inkomstenderving door kwijschelding. Uiteraard stijgt dan wel het kostenaandeel van de andere belastingcategorieën binnen het watersysteembeheer. Deze stijging wordt maar gedeeltelijk gecompenseerd door de lagere inkomstenderving door kwijschelding en oninbaar.
- 2) De geraamde kosten van kwijschelding binnen de watersysteemheffing kunnen bij de berekening van de jaarlijkse tarieven rechtstreeks in rekening worden gebracht bij de ingezetenen. Momenteel wordt dit door één waterschap toegepast. Dit zou betekenen dat de heffing voor de ingezetenen stijgt en de heffingen bij de overige categorieën (gebouwd, ongebouwd en natuur) enigszins daalt.
De huidige kostentoedelingsverordening geldt voor de jaren 2014 en 2015. In 2015 zal door het nieuw gekozen bestuur een kostentoedelingsverordening worden vastgesteld vanaf 2016.

Conclusies

In een rapport uit 2012 geeft de Unie van Waterschappen argumenten voor en tegen het uitbreiden of inperken van het te voeren kwijscheldingsbeleid. Het COELO-rapport geeft indicaties van de lastenverschuivingen die ontstaan bij wijziging van het kwijscheldingsbeleid en de daaraan verbonden voor- en nadelen.

Belangrijk is de constatering dat het huidige kwijscheldingsbeleid van Delfland in grote lijnen overeenkomt met dat van de omliggende waterschappen en inliggende gemeenten. Dit brengt belangrijke voordelen met zich mee in de vorm van lage uitvoeringskosten van de RBG en weinig weerstand.

Het punt dat er grote verschillen bestaan tussen de waterschappen in de inkomstenderving door kwijschelding zou meegenomen kunnen worden bij de evaluatie van de Waterschapswet de komende jaren.

Voorgesteld wordt het rapport met het daarbij gevoegde bevindingenverslag van de rekeningcommissie en de reactie van het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland op het rapport ter kennisname aan de verenigde vergadering aan te bieden en voorts het rapport ter kennis te brengen van de Unie van Waterschappen.

15. Bijlagen

1. Conceptbrief aan VV inzake onderzoek kwijtscheldingsbeleid, kenmerk 1171766

Reactie D&H op rapport Kwijtscheldingsbeleid

Kenmerk VV: 1169378

Vergaderdatum: 19 februari 2015

Beleidsveld: Ondersteunend organisatie

Agendapunt: H.02

De Verenigde Vergadering van Delfland,

Op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 6 januari 2015, kenmerk 38600;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering;

gelet op:

- artikel 144 van de Waterschapswet;
- de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke- en waterschapsbelastingen;
- de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990;

besluit:

1. Kennis te nemen van het door het COELO opgestelde onderzoeksrapport "Kwijtscheldingsbeleid Hoogheemraadschap Delfland" met het daarbij gevoegde bevindingenverslag van de rekeningcommissie en de reactie van het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland op het rapport;
2. Het rapport ter kennis van de Unie van Waterschappen te brengen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 19 februari 2015.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma